

"Alacant ha passat davant de València"

Rafael Olcina Reig (Alcoi, 1951), director del Cercle d'Empresaris de la Comunitat Valenciana i degà del Col·legi d'Economistes. Imbuït de pragmatisme, es perfila com un dels valors empresarials més sòlids de la nova realitat econòmica i política: el postcrisisisme. Aquests dies dóna els últims retocs al Primer Congrés d'Empresaris, que se celebrarà entre el 6 i el 7 de maig al Campello.

Què té de particular aquest congrés que promou l'organització que vostè dirigeix, senyor Olcina?

—És el primer congrés del Cercle, però a més és el primer congrés d'empresaris que es fa a la Comunitat Valenciana, la qual cosa és imprevisible a tots els efectes.

—El primer?

—Congrés d'empresaris i professionals per a parlar dels seus temes? El primer. S'han fet congressos d'economia, macro-no-sé-què, *shows* com el de la cimera d'Oriola..., però amb aquests continguts és la primera vegada.

—Explique-me'ls.

—De què parlen els empresaris quan seuen? De problemes de producció. Que han sentit dir que hi ha uns centres de distribució logística, que fan innecessari tenir una nau per a producció i una per a estocar, perquè poden enviar allà la producció, pagar l'estocatge i aquests centres fan els enviaments al client, a Massarrojos o a Singapur. Parlen de problemes comercials, que han sentit parlar de les franquícies, però no saben com fer-s'ho. Que tenen problemes a l'hora de localitzar càrrecs intermedis o superiors, perquè els quadres que tenen, quan aprenen, foten al camp, amb la qual cosa el cost de formació i reposició és una barbaritat. De tot això parlen els empresaris. I de tot això s'ha de fer un congrés. Dels problemes que es troba l'empresari sobre la taula cada dia. De fet, aquest congrés, pràcticament, no té ponències: és debat. Vintran, per exemple, els de Gres de Nules, empresa que acaba de ser distingida amb el premi a la qualitat, i el seu director de qualitat ens explicarà amb quins processos i quines inversions han arribat al Q=0, que és la qualitat total, perfecta, amb devolucions zero.

—L'empresari valencià, Olcina, està molt desfasat en relació amb el nivell que exigeix la situació?

—Està desfasat perquè ha tingut poca formació. Ha estat, tradicionalment, un *self made man*. Només s'ha adonat que si no anava preparat no es menjaria un torrat des de fa deu anys com a molt. Per exemple, ha arribat a digerir el fenomen del disseny per reducció a l'absurd, no per convenciment. Hi ha arribat perquè s'ha trobat a l'hotel amb un empresari català, madrileny o basc, el qual portava el

material ben presentat, i ha deduït que no podria competir i se n'ha tornat a casa.

—S'ha anticipat a desmarcar aquest congrés de la cimera d'Oriola.

—No hi tenen res a veure. Ni tampoc amb els altres congressos, que generalment són infumables: els *penenes* llegeixen un miler de tesines, les editen —en disquet fins i tot— i te les envien. I de les tesines s'aprèn molt poc. La cimera d'Oriola va ser una taula de reivindicacions que van plantejar a Lerma, i Lerma va entrar al drap, encara que li havien aconsellat que no hi entrara massa, perquè era una plataforma clara per a col·locar determinada persona, que avui ja no ostenta la mateixa representació, al front del PP. La cimera d'Oriola va ser totalment estèril quant a plantejaments, absolutament ineficaç quant a conseqüències, va dividir terriblement l'empresariat... L'únic que en va traure profit va ser el senyor que ocupava la presidència de la Confederació Empresarial Valenciana. Tot allò només va ser important per a ell. El nostre congrés, en canvi, serà important per als empresaris. És una trobada on es parlarà sense consignes, a nom propi.

—El Cercle d'Empresaris té any i mig de vida. Quin balanç en fa?

—Es una organització que naix a iniciativa d'una sèrie d'empresaris que volen manifestar-se amb total llibertat, que no volen estar sotmesos a repetir allò que diu el senyor Cuevas. Per tant, sabíem que naixíem amb un marge molt estret. I amb rosers pels costats: molta espina, molt de problema, molta mania i certa premsa totalment enfrontada. I això s'ha hagut de vèncer a base de demostrar que nosaltres hem nascut simplement perquè hi ha una sèrie d'activitats que no cobreixen les organitzacions empresarials normals. Nosaltres, des del Cercle, sempre recomanarem que els empresaris formen part de les sectorials, les gremials, en Cierval, en la CEV, en Cepime..., però que si tenen alguna cosa més a dir, que formen part del Cercle.

—No és incompatible estar en un lloc i en l'altre?

—En absolut. De fet, més del quaranta per cent dels socis del Cercle, estan en altres organitzacions. És lògic. El que passa és que el Cercle va crear inquietud en determinats mit-

jans perquè té un valor afegit que no tenen les patronals. I és que ací caben empresaris i professionals. El vint per cent dels nostres afiliats, avui, són professionals: economistes, enginyers, advocats, graduats socials... la gent que està cada dia amb els empresaris i intenta resoldre'ls els problemes.

—Per què els empresaris valencians són incapaçs d'agrupar-se, des de Castelló, València o Alacant, en una sola bandera, si els interessos són coincidents?

—Em dol que això siga veritat. Encara que moltes vegades només sembla cert en la generalització. D'entrada t'adones que l'interès d'un empresari d'Alcoi i un de Torrent és distint: a un li preocupa molt el GATT; a l'altre, gens. És cert que en el dia a dia tots dos tenen un rerefons comú, però no és això el que han de resoldre d'avui per a demà. Però l'empresari d'on naix? No hi ha un motlle que els fa de set en set i els desbasta i diu tu al plàstic i tu a les botifarres. L'empresari és un reflex de la societat, per això és incapaç d'anar sota una sola bandera. Va per lliure. I això, segons com, ens ha anat molt bé. Sobre tot per a obrir mercat exterior. Hi ha hagut empresari d'Alcoi que ha estat esmorzant el dissabte amb un altre i en la conversa ha eixit que les estores que fa un d'ells serien ideals per als castells d'Aràbia Saudita. I el dilluns, ha dit a la secretària que li buscara un bitllet i l'endemà, amb una maleteta i quatre mostres, se n'ha anat a Aràbia Saudita. I a la setmana ha vingut amb un munt d'encàrrecs. Ell sol. Si tot això haguera hagut de ser fruit d'un acord, segurament no s'hauria fet. El pensat i fet ha jugat a favor nostre durant molt de temps. Però ara, amb la globalització del mercat, ja és impossible: o anem junts o ens estavellarem, això sí, cadascú per un costat.

—A part de les tècniques i les referides a formació, quines són les deficiències de l'empresari?

—L'empresari ha de ser un líder social. Fins ara, si un empresari era conegut és perquè ha estat president del club de futbol de la seua localitat, no perquè era empresari. Ha de ser un líder social pel seu ofici, perquè se la juga, crea llocs de treball —hi ha de tot també—, reinverteix els seus béns... Aquesta és una tasca enorme que té el Cercle, perquè preparar l'empresari perquè siga líder ja és complicat, ja que l'empresari fuig, però a l'hora s'ha de preparar la societat perquè reba això d'una manera natural. En aquest moment, com veiem, la societat està disposada a engolir-s'ho tot. Doncs és el moment que admeta l'empresari com un líder natural. En 8 o 10 anys seria bo que hi haguera més empresaris fent política, i no pense en el retorn de la tecnocràcia.

“El sistema capitalista es fa la purga a si mateix, com els gossets, que mengen herba per a netejar-se. Sense un sistema antagònic, el capitalisme té la sensació de morir d'èxit. Per què es parla ara tant d'ètica dels negocis? El sistema necessita blanquejar la seua part dura.”

—Es pot fer economia sense fer política?

—Es pot fer política sense fer economia...? No, en tot cas són complementàries. Qualsevol mesura política és econòmica; si es decideix millorar l'estat de benestar, és una mesura política. L'economia és política. És un matrimoni que no es podrà dissoldre ni de mutu acord.

—Ens anem recuperant econòmicament, com diu el PSOE, o estem estacionats en el fons, com preconitza el PP? O s'ha de traçar una bisectriu entre un estat d'opinió i l'altre?

—Es comença a veure il·lusió en la gent. Hi ha ganes que s'haja dissipat la crisi, i ningú et sap raonar per què ni com, però hi ha algunes vendes més. Tenim la sensació de recuperació, la qual cosa ja forma part de la recuperació. Si ens encaparrarem tots a dir “vinga va, tirem endavant...”

—Però hi ha símptomes que això és així o és més un estat mental produït pel desig?

—Primer hi ha un desig, després hi ha una necessitat i més tard és un imperatiu. No es pot deixar d'invertir, perquè la tecnologia no para: si no canvies els ordinadors cada dos anys, estàs fora de joc; si no canvies el teu sistema de distribució, estàs fora de joc... Cap empresa pot continuar esperant que açò dure dos o tres anys més. I a més, el capital, que no és fava i té ànima, sap que no pot estar sota l'abelló durant molt de temps, perquè perd diners. I diners, n'hi ha. No han desaparegut. Estan totalment improductius, però arriba un moment que no es poden perdre més oportunitats de negoci. El sistema capitalista es fa la purga a si mateix, com els gossets, que mengen herba per a netejar-se. Però aquesta vegada ha hagut de fer les purgues sis voltes seguides, perquè ha caigut el mur de Berlín, el sistema antagònic. La purga havia de ser importantíssima i ara s'està autojustificant perquè el sistema capitalista té la sensació de morir d'èxit. Es parla molt d'ètica dels negocis. Per què? I per què ara?

—Què interpreta vostè?

—Entenc que el sistema necessita blanquejar la part pura i dura del capitalisme. Necessita parlar molt de solidaritat, perquè sap que el mateix sistema crea unes bosses estructurals de misèria i ha d'aprendre a conviure amb elles. I al final, el capitalisme som tots i s'ha fer entendre que això és endèmic, que no hi ha solució, que no hi ha treball per a tots, que l'estat de benestar es trenca... Tot això és blanquejar un sistema que necessita autojustificar-se. És la meua percepció.

—Els dragons del Pacífic asiàtic estan imposant un nou model d'economia?

—Sí, i ens estan obligant a comprar-los, a finançar el seu benestar. Els efectes d'aquesta revolució encara són en bolquers. No obliga a replantejar tot el sistema econòmic, però se

n'ha de valorar la incidència. El mercat és molt dur, i les regles són les que són. Jo li he sentit a un company que si tocava tornar a una certa autarquia autonòmica, nacional o europea, durant un temps, s'hauria de fer, perquè has de defensar-te de les agressions dels EUA, del Japó... Ara, molt subtilment, alguns països de la UE, dins de les directrius, estan buscant la manera de defensar-se d'alguns productes. I quan va saltar la notícia de Gillette, el secretari d'estat va insinuar que a Espanya hi havia altres marques. És un cant a l'autarquia. I segurament, és el camí que s'imposarà.

—*Hi ha una altra actitud, que és la dels empresaris d'ací que tanquen i traslladen les seues empreses al nord d'Àfrica o al sud d'Amèrica.*

—L'obligació de l'empresari és guanyar diners. A partir d'ací, sense fer mal a ningú, opera. Per què va venir Gillette ací? Perquè hi havia un pla estratègic on les condicions salarials i les ajudes del Govern eren òptimes. I quan canvien les condicions, si el pla estratègic es basa en producció massiva a baix cost, se'n va. L'empresari d'ací, igual. No veu les coses clares. Amb la reforma laboral, el Govern ha fet coll de figa, que diuen a Alcoi. No s'ha atrevit a entrar en la reforma. Continua donant un paper als sindicats que va més enllà del que recomana la seua representació. I el Govern està atrapat, amb eleccions a la vista que pot perdre, i la dreta no s'atrevirà el primer dia a tallar perquè el dia següent té tot el país cap per amunt. Per tant, l'empresari se'n va. És raonable aquesta decisió empresarial? O és que les decisions empresarials han de ser de solidaritat...? No ens enganyem. El que no està bé és que l'arxiprest tanque una església en una aldea perquè té poca parròquia: la seua labor és aquesta, atendre els necessitats, donar-los consol... Això sí que és greu, però a un empresari no se li pot exigir que actue con un arxiprest.

—*Aquesta evasió d'empreses, econòmicament lícita, és també una reacció al ritme que imposen els dragons?*

—No, perquè per molt que un empresari d'ací pugui abaratir el seu producte, no podrà ser mai capaç de fabricar-lo en les condicions dels dragons: la mà d'obra cobra amb un plat d'arròs diari, no hi ha sistema de protecció de seguretat social... Jo, ni com a persona ni com a empresari, podria pagar un treballador amb un plat d'arròs, però aquells

—**Vostè va estar al PRD.**

—**I encara tinc un contenciós amb Roca, que ell no coneix. La nit de les eleccions, quan li van preguntar pel fracàs, va contestar, desvinculant-se'n, que li semblava que als companys del PRD els havia anat malament. I després, aquella dil·letància de no ser ell el president del PRD, sinó que presidia un comitè d'enllaç de no sé què. S'havia d'haver donat de baixa de CiU i anar al PRD. Va fer coll de figa. El país avui tindria una altra configuració si el PRD haguera aconseguit representació.**

—**L'espai ja no existeix?**

—**El PSOE i el PP l'han soterrat, però aquest espai és com un humus, que és per baix, i el dia menys esperat brota.**

—**Com quan ix un pinet sobre una roca.**

—**Ha dit Roca?**

—**No, sobre Roca no s'edificarà un altre PRD.**

sí. Ara: allò canviarà un dia.

—*L'economia va imposant una àrea que a València ocasiona certes reticències polítiques: Catalunya, el País Valencià i les Balears. De fet, empresaris com Serratosa ja aposten per aquest arc mediterrani amb una nova línia aèria.*

—Aquestes reticències, les tenen catorze. El greuge comparatiu i el populisme sempre venen, però l'opció que les instiga té el futur molt limitat. L'eix mediterrani, en tot cas, està per damunt dels polítics. La configuració de l'arc mediterrani és l'únic projecte pel qual val la pena soterrar els dimonis de tota la vida: la llengua, la bandera, etcètera.

—*És un dels punts del congrés del Cercle.*

—*I a més, a mort.* Un grup de vint-i-tants empresaris fa cinc anys decidiren posar damunt la taula uns milions de pessetes cadascun. Van anar a un banc i

van ingressar el total, uns 200 milions, i dels interessos van muntar una estructura capaç de planejar iniciatives sobre un terreny: Elx-Alacant-Santa Pola. La premsa del moment se'n reia. Que si eren bojos, que si volien muntar el Silicon Valley... Bé, avui han aconseguit l'Oficina de Marques, i seran un dels motors de l'eix mediterrani. Alacant ens ha passat davant. Amb projectes, amb il·lusió... Alacant comença a fer pinya. I Castelló, també. En canvi, València continua mirant-se el melic. Això dificulta més encara la vertebració.

—*Estar damunt d'un eix amb una inèrcia econòmica molt sòlida no pot ajudar a solucionar aquesta falta de cohesió?*

—Sí, però és fer-ho per necessitat. Una ciutat com València, que ha viscut sempre d'esquena al mar, ara té el seu futur de cara al mar. La ciutat no hauria d'haver crescut cap a l'oest, sinó cap al sud i cap al nord. Cullera i Sagunt haurien de ser València, perquè és sobre el litoral del Mediterrani on transcorre el moviment econòmic. Però aquest eix no ha de parar a Alacant, ha de continuar cap a Múrcia i Andalusia. Si no, passarà com amb el tren a Alcoi, que arriba a l'estació i et trobes amb una paret: via morta. Si les comunitats catalana, valenciana, murciana i andalusa no tenen vocació d'equilibri interregional, ens anirà malament, anirem a la via morta. Madrid, per exemple, està molt preocupat amb l'eix mediterrani. Moltíssim. No saben com tocar bola: estan a 350 quilòmetres.

Miquel Alberola